

Ina Rosens tale ved Det Jødiske Samfund i Danmarks nytårskoncert "For a better world"

Taler

Ina Rosen
Forperson for Det Jødiske
Samfund i Danmark

Dato

8. september 2026

Sted

Synagogen i Krystalgade

Omstændigheder

Talen blev holdt ved Det Jødiske Samfund i Danmarks nytårskoncert "For a better world" i synagogen i Krystalgade, hvor 400 gæster var samlet for at høre klarinet-virtuosen Giora Feidmann spille musik, som er komponeret i samarbejde med den iranske Majid Montazer.

1 Godaften.

Jeg heder Ina Rosen, og jeg er forperson for Det Jødiske Samfund i Danmark.

5 Velkommen. Tak, fordi I er her.

Aftenens program hedder *For a Better World*. For en bedre verden.

10 Jeg vil låne et par minutter af jeres tid til at sige lidt om, hvad de ord betyder på jødisk.

I den jødiske tradition er verden ikke givet til os som et færdigt værk.
Verden blev overladt til os halvfærdig.

15 Vi har et begreb, der hedder *tikkun olam*. Det betyder at reparere verden.

Begrebet siger, at en bedre verden ikke bliver skabt i himlen. En bedre verden bliver skabt mellem mennesker.

20 Begrebet siger, at vi mennesker har som kerneopgave at reparere verden.

Det er en smuk tanke, synes jeg.

At vi må bestræbe os, hver dag.

25

Vi skal gøre os umage for at gøre verden lidt bedre hver dag

Det er en opgave, vi **alle** kan tage på os. Den er inden for vores rækkevidde.

30 For tanken handler ikke om storpolitik. Den handler om, hvordan vi er sammen som mennesker.

En bedre verden opstår i det små, mellem os. Når du smiler til et fremmed menneske på gade. Ser den andens ansigt lyse op. Hvordan varmen spreder sig
35 fra dig selv til en anden. Hvem ved, måske havde vedkommende haft en svær dag. Dit smil kan reparere en lille bid af verden.

Senere på ugen fejrer jøder over hele verden Rosh haShanah. Det jødiske nytår.

40 Vores nytår er ikke raketter og konfetti.

Vores nytår handler i høj grad om Tikkun olam, om at reparere verden.

Til Rosh hashanah gør vi året op og spørger os selv, hvad vi skal gøre bedre til
45 næste år.

Vi konfronterer os med det, vi gerne ville have gjort anderledes.

Det er en dyd at rydde op efter os selv både mentalt og socialt.

50 Vi gør det, fordi vi tror, at vi mennesker kan blive klogere.

Der ligger en dyb optimisme i det – og også et meget klart kald til at handle.

55 For en bedre verden skaber ikke sig selv.

Vi sidder her i synagogen. Nogle af jer er her måske for første gang.

Ordet "Synagoge" er græsk. To ord sat sammen. *Syn* — sammen. Og *agein* — at
60 føre.

At føre sammen.

65 På hebraisk kaldes huset *beit kneset*. Forsamlingshus.

Vi kalder det ikke Guds hus eller bedehus, selvom vi i gudstjenesten både orienterer os mod det guddommelige og følger en helt utroligt lang liturgi med stribevis af bønner.

70

Huset giver et tag over forsamlingen. Men samlingen, mødet, mellem mennesker er det centrale.

Ja, stedet her, huset, synagogen, beit kneset handler om det, vi gør lige nu.

75

Vi forsamles. Vi føres sammen. Vi er sammen.

Det er vigtigt.

80 Hvis en bedre verden repareres mellem mennesker, så må der per definition skabes steder, hvor mennesker føres sammen.

Når vi samles om musik, sker der noget, som sproget slet ikke kan favne at beskrive.

85

Måske kender du ikke alle dem, der sidder rundt omkring dig.

Men i musikken bliver vi genskabt til en fælles organisme. Vores hjerter slår i fælles frekvens. Vi ånder i samme rytme.

90

Vi kommer i harmoni. I resonans med hinanden.

Musikken har evnen til at samle individer til et fælles vi. En sjælelig oplevelse, delt af alle i rummet på én gang.

95

Så inden vi går videre, så hils på de mennesker, der sidder omkring dig. For om lidt, så vil jeres hjerter slå i takt.

Og så til det, vi er kommet for.

100

Giora Feidman har spillet musik i mere end halvfjerds år. Halvfjerds år.

105 I aften spiller han musik, han har skabt sammen med den iranske komponist Majid Montazer.

110 To mennesker, der har fundet hinanden i musikken, og dermed fører bevis for den fundamentale tro på, at mennesket kan skabe bedre fremtider. Også selvom der er mørke skyer på himlen.

Og min egen version af en bedre verden. Ja, den er eksistentiel.

Jeg håber på, arbejder for og vil insistere på, at jødiske børn, unge og voksne i dag, i morgen og i al fremtid skal kunne leve helt almindelige liv i Danmark.
115 Ikke beskyttede liv. Ikke særlige liv. Almindelige liv. Åbent, som jøder. Frit som danskere.

Og jeg har et særligt nytårsønske til alle jer, her i aften, der ikke er personligt ramt af jødehad.
120 Hvis I overværer jødehad, så sig fra! Det tavseflertal har en enorm indflydelse, når det handler.

Og det betyder alverden, når I står op for os.

125 Jeg startede med at tale om tikkun olam. At reparere verden.

Verden repareres mellem mennesker, der hver især og sammen tager små skridt.

Som i aften.
130

Og når vi er gået herfra, så håber jeg, at vi alle holder fast i noget af den resonans, vi oplever i aften. Og lader den sprede sig, der hvor vi kommer frem. For en bedre verden.

135 Tak til Giora Feidman for at løfte os op i aften.

Tak til Jødisk Kulturfestival og til alle, der har gjort aftenen mulig.

Og en helt særlig tak til jer, der er kommet for at være med.

140

Tak, fordi I fylder synagogen – forsamlingshuset – med jeres og

medmenneskelighed.

145 *Shanah tova umetuka.* Godt og sødt nytår.

Tak!

Kilde

150 Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

155 Nytårstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/ina-rosens-tale-ved-det-jodiske-samfund-i-danmarks-nytarskoncert-for-a-better-world>

160

165

170

175

180